

3. Про громадські об'єднання: Закон України// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст.1
4. Цивільно-правовий статус громадських організацій [Текст] : монографія / Марія Василівна Менджул. – Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2010. – 200 с.
5. Харитонов Є. О. Цивільне право України : підручник / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, О. В. Старцев. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Істина, 2011. – 808 с.

Ключові слова: громадське об'єднання, громадська організація, громадська спілка, юридична особа.

Keywords: public association, public organization, public union, legal entity

*Пеструєв Дмитро Миколайович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РЕКОДИФІКАЦІЇ ІНСТИТУТУ ВЕДЕННЯ ЧУЖИХ СПРАВ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ В ПОЛЬСЬКОМУ ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

На тлі процесів, що відбуваються останнім часом в українському законодавчому і правовому просторі, зокрема, стосовно адаптації цивільного законодавства України до права ЄС у формі, так званої «рекодифікації», котра дозволяє ефективно удосконалювати чинне законодавство на підґрунті чинної концепції правового регулювання, виникає необхідність звернення до зарубіжного досвіду такої рекодифікації. Досить великий інтерес являє процес удосконалення норм інституту ведення чужих справ без доручення у польському цивільному праві.

Слід зазначити, що нормативна конструкція ведення чужих справ без доручення, як і у праві України, має коренями римське цивільне право. В польському праві інститут *negotiorum gestio* було запроваджено спочатку у Кодекс зобов'язань 1933 року, а вже потім, у 1964 році, з невеликими змінами і до Кодексу цивільного, який є чинним і сьогодні.

Серед причин рецепції даного інституту в право цивільне польське правознавцями тієї доби називаються, насамперед, ідеї справедливості і моральності, оскільки рятування чужого життя або майна є моральним обов'язком кожного громадянина, а не надання комусь допомоги у загрожуючій ситуації є поширеним засудженням з боку суспільства як прояв крайнього егоїзму [1].

Отже, поставало питання визначення проблеми так званого альтруїзму у праві. Йдеться, насамперед, про те, що виникає сумнів у тому, чи особа, яка приходить іншій особі на допомогу без прохання останньої, взагалі має право на відшкодування видатків і пов'язане з цим питання про те, чи законодавець повинен дбати про інтереси такої особи, тобто чи повинен він підтримувати так званий юридичний альтруїзм? Якщо так, то в якому ступеню? Чи інститут ведення чужих справ без доручення тягне охорону прав особи, яка здійснила відповідні дії, виходячи з засад досліджень наук суспільних і гуманітарних, прийнятих законодавцем?

Безумовна заборона втручання в чужі справи без доручення не була би надто популярною і викликала би побоювання при кожному акті альтруїзму, який є абсолютно природним вчинком в суспільному житті.

Тому перед Кодифікаційною комісією 86 років тому не стояла проблема рецепції норм ведення чужих справ без доручення у кодекс зобов'язань 1933 року, а лише проблема тлумачення відповідних норм більш чи менш ліберально і як найбільш вдало сформулювати відповідні норми з раніше діючих кодексів [2].

Питання полягало, насамперед, в тому, чи даний інститут є продовженням існуючих раніше юридичних конструкцій, чи має йтися про дещо модифіковану його версію. Ключовим питанням стало питання інтересу зацікавленої особи, оскільки це напряду пов'язане з відшкодуванням видатків, які несе гестор. Підкреслювалося, що для того, щоб з діяльності в чужому інтересі виникла підстава відшкодування збитків, треба, щоби діяння в чужому інтересі тягло користь. Однак у підручниках та інших публікаціях того часу найчастіше йшлося про те, що має значення не користь, а сама діяльність в чужому інтересі, з метою отримання корисного результату для іншої особи, де такий результат очевидно з високою долею вірогідності міг виникати.

Як зазначав з цього приводу В. Людвічак, помилка законодавця полягає в тому, що прийнявши загальну конструкцію з німецького цивільного кодексу і частково з швейцарського права зобов'язального, запровадив у винятковому випадку втручання в чужі справи при небезпеці конструкцію з закону австрійського, яка не гармонізує з загальною побудовою конструкції ведення чужих справ без доручення у Кодексі зобов'язань [3].

З наведених висловлювань науковців того часу можна зробити загальний висновок про те, що при запровадженні до кодексу зобов'язань інституту ведення чужих справ без доручення кодифікатори керувалися скоріше теоретичними рефлексіями на підставі зарубіжного законодавства, ніж свідомим бажанням пристосування створюваних ними норм до існуючих

суспільних умов, таких як рівень довіри в багатонаціональному суспільстві міжвоєнної Польщі, характер зв'язку тощо [1].

Таким чином, рецепція інституту ведення чужих справ без доручення до Кодексу зобов'язань Польщі була результатом правового консерватизму і намаганням охорони засад альтруїстичних. Сама ця інституція була спробою розв'язання проблем теоретичних на основі існуючих зарубіжних кодексів, а не свідомим намаганням вирішення практичних проблем в регулюванні стосунків у сучасному суспільстві. Хоча у кінцевому підсумку інститут ведення чужих справ без доручення виявився дієвим (хоча і не часто уживаним на практиці) інструментом врегулювання стосунків при діях як альтруїстичного, так і не альтруїстичного характеру, що дозволило успішно запровадити його і у подальше цивільне законодавство – до Цивільного кодексу Польщі 1964 року.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Joanna Kruszyńska. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia w Kodeksie zobowiązań – rzeczywista potrzeba czy konserwatyzm. Електронний ресурс. Режим доступу: file:///C:/Users/1/Downloads/08_KRUSZY%20SKA.pdf
2. R. Longchamps de Brier, Uzasadnienie projektu kodeksu zobowiązań z uwzględnieniem ostatecznego tekstu kodeksu: art. 1–167, Warszawa 1934, s. 165, 167.
3. W. Ludwiczak, Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia. Wybrane zagadnienia, Warszawa 1960, s. 40.

Ключові слова: приватне право, цивільне законодавство України, Цивільний кодекс, рекодифікація, оновлення законодавства, євроінтеграція.

Keywords: private law, civil law of Ukraine, Civil Code, recodification, legislative update, European integration.

*Писаренко Марина Олександрівна,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ ОБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ПЕРЕДАНИХ В ОРЕНДУ

Закон України «Про управління об'єктами державної власності» (п. 30 ч. 1 ст. 6) до повноважень уповноважених органів управління відносить надання орендодавцям об'єктів державної власності згоди на оренду державного майна і пропозиції щодо умов договору оренди, які мають забезпечувати ефективне